רמב"ם שבת כד:יב-יג

יב) אסרו חכמים לטלטל מקצת דברים בשבת כדרך שהוא עושה בחול, ומפני מה נגעו באיסור זה, אמרו ומה אם הזהירו נביאים וצוו שלא יהיה הילוכך בשבת כהילוכך בחול ולא שיחת השבת כשיחת החול שנאמר ודבר דבר **קל וחומר שלא יהיה טלטול בשבת כטלטול בחול** כדי שלא יהיה כיום חול בעיניו ויבוא להגביה ולתקן כלים מפינה לפינה או מבית לבית או להצניע אבנים וכיוצא בהן שהרי הוא בטל ויושב בביתו ויבקש דבר שיתעסק בו **ונמצא שלא שבת** ובטל הטעם שנאמר בתורה "למען ינוח". יג) ועוד כשיבקר ויטלטל כלים שמלאכתן לאיסור **אפשר שיתעסק בהן מעט ויבא לידי מלאכה**, ועוד מפני שמקצת העם אינם בעלי אומניות אלא **בטלין כל ימיהן** כגון הטיילין ויושבי קרנות שכל ימיהן הן שובתים ממלאכה ואם יהיה מותר להלך ולדבר ולטלטל כשאר הימים **נמצא שלא שבת שביתה הניכרת**, לפיכך שביתה מדברים אלו היא שביתה השוה בכל אדם, ומפני דברים אלו נגעו באיסור הטלטול, ואסרו שלא יטלטל אדם בשבת אלא כלים הצריך להם כמו שיתבאר. +א"א עוד אמרו אטו טלטול לאו צורך הוצאה הוא...+

שו"ת חתם סופר חלק א (או"ח) סימן עט

נוראות נפלאתי על המפרשים שהזכיר מכ"ת שהקשו מהש"ס [יומא פ"ג ע"ב] דקאמר טלטול דרבנן והא רבה ס"ל הכנה דאורייתא. אותן מפרשים סתומים ואינם מפורשים, **לאכול מוקצה הוא איסור דאורייתא** דבעי הכנה לאכילת שבת וי"ט **אבל לטלטל דבר שאינו ראוי גזירת נחמי' בן חכלי' היא משום הוצאה**... אבל איסור טלטול דאורייתא לא שמעתי מעולם:

שולחן ערוך או"ח, סימן שח

א - כל הכלים נטלים בשבת חוץ ממוקצה מחמת חסרון כיס, כגון סכין של שחיטה או של מילה... **כיון שמקפידים שלא לעשות בהם תשמיש אחר**, אסור לטלטלו בשבת ואפילו לצורך מקומו או לצורך גופו... הגה: **וה"ה כלים המיוחדים לסחורה ומקפיד עליהם**. ג - כלי (י) שמלאכתו לאיסור, מותר לטלטלו, (יב) בין לצורך גופו כגון קורנס... לפצוע בו אגוזים...בין לצורך מקומו דהיינו שצריך להשתמש במקום שהכלי מונח שם, ומותר לו ליטול משם ולהניחו באיזה מקום שירצה; אבל מחמה לצל דהיינו שאינו צריך לטלטלו אלא מפני שירא שישבר או יגנב שם, (טז) אסור. הגה: כל מוקצה אינו אסור אלא בטלטולו, אבל בנגיעה בעלמא שאינו מנדנדו, שרי... וכן מותר ליקח דבר היתר המונח על דבר מוקצה... ד - כלי שמלאכתו להיתר, מותר לטלטלו אפי' אינו אלא לצורך הכלי שמא ישבר או יגנב; אבל שלא לצורך כלל, אסור לטלטלה. כתבי הקודש ואוכלין, מותר לטלטלם אפי' שלא לצורך כלל...

משנה ברורה סימן שח

(י) כלומר שמיוחדת לדבר שאסור לעשות בשבת ואפילו אם רק רוב מלאכתו לאיסור הוא ג"כ בכלל זה: (יב) **ומיירי שאין לו כלי היתר לתשמיש זה** דאל"ה אין לו להשתמש בכלי זה: (טז) ואם חושב עליו גם לתשמיש מותר לטלטל **אפילו עיקר כונתו מחמה לצל**:

שו"ת אגרות משה או"ח חלק ה סימן כא

יב... והנה מה שמוזכר במ"ב סימן ש"ח ס"ק י"ב... נראה, שאין לטרוח הרבה בהשגת כלי היתר. ורק אם נמצא בקירוב מקום בלי טורח רב, יש לו לשמש בכלי היתר ולא בכלי שמלאכתו לאיסור. ומסתבר דאם אין לו כלי היתר, **אף שיכול לשאול אצל אחר** מותר לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור. דלכן לא כתב המ"ב ומיירי שאין יכול להשיג, אלא כתב ומיירי שאין לו.

תשובות הגאון ר' משה פיינשטיין, מודפס בסוף ספר "טלטולי שבת"

ו) שאלה: כלי שמלאכתו לאיסור המונח במקום שאינו מתאים לכבוד שבת לדוגמא עט המונח על השלחן בשבת האם מותר להסירו מחמת כבוד שבת, מי חשיב ליה כטלטול לצורך גופו ומקומו או לא? תשובה: טלטול כזה לא חשיב כטלטול לצורך מקומו, **וזה גופא כבוד שבת שאינו מטלטל דבר שנאסר לנו בטלטול**. יג) שאלה: שעון קיר, וכן תמונות על הקיר שייחד להם מקום באופן קבוע, האם הו"ל מוקצה? תשובה: והנה שעון או תמונות שקבע להם מקום בקיר, אינם מוקצה בשביל זה, דתלייתן שם הוא לנוי. יח) שאלה: כפתור שנשמט מבגד האם מותר לטלטלו, ואי נימא דמותר בטלטול האם דוקא הראוייה ליצור ע"פ צלוחיתו, או דכל כפתורים מותרים בטלטול דחשיבי מוכן אגב הבגד? תשובה: כל הכפתורים הו"ל מוקצה דאין הדרך בזה"ז לצור כפתור ע"פ צלוחיתו... אכן אם יש לו איזה השתמשות בהכפתור אז לא הו"ל מוקצה... יט) שאלה: האם מותר לטלטל תריסים (וינישען **בליינדס**) וכמו"כ ווינדא שיידס וכו', והראיתי למרן שליט"א אותם שמשתמשים במדינתו, היינו שנתלים על שני חשוקים בקיר? תשובה: והנה **מותר לטלטל תריסים** (וינישען בליינדס) ולכן אינן מוקצה, ואף שודאי אסור להניח תלייתן על יום השבת, ואף אם נזדמן דשלא בכונה נשאר על יום השבת אסור משום טירחא מ"מ כשנפלו מאיזה חלון בשבת שליכא טירחא גדולה וגם נזדמן זה בשבת מותר, אבל מועיל זה שלא יהיה מוקצה. כ) שאלה: האם מותר לטלטל בשר חי בזה"ז? תשובה: כיון דאין הדרך לכוס בשר חי הו"ל מוקצה. כב) שאלה: בקבוק או קופסת שימורים הסגורים דאסור לפותחן בשבת האם דינם כמוקצה? תשובה: **לא הו"ל מוקצה כיון דיכול לומר לנכרי שיפתחנו עבורו**. כד) שאלה: צפורים קטנים שמצפצפין ותינוקות משחקין עמהם, האם דינם כמוקצה, דלפי המ' בתוס' שבת דף מה: ד"ה הכא התיר הר"ר יוסף לטלטל אפרוח חי דחזי לשחק בו תינוק. תשובה: **כל בעלי חיים הו"ל מוקצה, אפי' אותן שהתינוקות משחקין בהן**.

שמירת שבת כהלכתה, כ:י

לצורך מקומו... אבל כאשר עצם הימצאות הכלי במקום ההוא מפריעה אותו, כמו הפטיש המונח על השלחן, והוא מתבייש בשל כך בפני האורחים, אין זה נחשב "לצורך מקומו", ואסור לטלטלו משם. [הערה כד - ... ומשמע שאם אינו רוצה שהכלי יהיה במקום הזה, לא מיקרי צורך מקומו. אך שמעתי מחכ"א, די"ל דכל שמתבייש בפני אורחים, כגון שמונח על השולחן כשמל"א, אף שבכה"ג בחול אין מתבייש בכך, אבל כיון שבשבת מתבייש ולכן לא יכניסם לחדר בגלל המוקצה הנמצא במקום – צריך למקומו מיקרי.]

תשובות הגרש"ז אויערבך, מודפס בסוף ספר "טלטולי שבת"

ו) שאלה: מי שקנה חפץ מחנות וגמר בדעתו להחזירו לחנות, האם דינו של אותו החפץ כסחורה ומקוצה מחמת ח"כ או לא? תשובה: מסתבר ד**חשיב כעומד לסחורה**.

מגן אברהם שח:י

...עסי' של"ד סי"ג כתוב בש"ג פ"ח **דנייר חלק הוי מוקצה** ונ"ל דהוי מוקצ' **מחמת חסרון כיס** דכיון דעומד לכתיבה קפיד עלייהו...

בית יוסף או"ח, סימן שח

הג' כל דבר שאינו כלי ולא מאכל אדם ולא מאכל בהמה כגון אבנים ומעות וקנים ועצים וקורות ועפר וחול ומת ובעלי חיים וגרוגרות וצמוקים שהם מונחים במקום שמייבשים אותם וכל כיוצא בדברים אלו דלא חזו וזהו מוקצה מחמת גופו:

ספר טלטולי שבת, דף 82, הערה 17

...ובספר מאורי אש דף לז דן הגרש"ז אויערבך שליט"א אם הגפרורים שלנו דינם ככלי שמל"א או"ד דמי לבקעת... אכן כשהייתי אצלו הכריע דהגפרורים נחשבים ככלי שמל"א והסביר **דאף דבר שמשתמשים בו רק פעם אחת נחשב כלי**, ומכיון שראוי לנקות האזנים (אף דאולי יש קצת סכנה בזה) ממילא שם כלי עליו ומותר לטלטל לצורך גו"מ.

שש"כ י:ד

טוב להימנע מלתת מים לתוך תא ההקפאה של המקרר החשמלי על מנת להופכם לקוביות קרח אלא אם כן יש **צורך גדול** בכך.

שולחן ערוך או"ח שה:כ

מותר לומר לאינו יהודי לחלוב בהמתו בשבת משום צער בעלי חיים שהחלב מצערה, **והחלב אסור בו ביום**...

שולחן ערוך או"ח שכב:א

ביצה שנולדה בשבת, אסור אפי' לטלטלה; ואפי' נתערבה באלף, כולן אסורות. ויכול לכוף עליה כלי, שלא תשבר, ובלבד שלא יגע בה.

משנה ברורה שכב:ג

שלא יגע בה - היינו בהכלי **וכ"ש בנגיעה בידיו והטעם דע"י שהיא עגולה היא מתנענעת ממקומה**...

שולחן ערוך או"ח סימן שי

ז – מטה שיש עליה מעות, או אפילו אין עליה עתה והיה עליה ביה"ש, אסור לטלטלה דמגו דאתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכולי יומא. הגה: ואפילו לצורך גופו או לצורך מקומו. וה"ה לכל דבר היתר שמונח עליו איסור, אבל אם אין עליה עתה מעות וגם לא היה עליה ביה"ש, מותר לטלטלה אפילו יחדה למעות והניחם עליה מבע"י, כיון שסילקן קודם בין השמשות. הגה:...וכן בכיס התפור בבגד, הואיל ועיקר הבגד עומד ללבוש, אם הוציא המעות משם, מותר ללבוש הבגד, דהכיס בטל אצלו...

ח – כלי שיש עליו דבר האסור ודבר המותר, מותר לטלטלו... וכגון שדבר המותר **חשוב** מדבר האסור; אבל אם דבר האסור חשוב יותר מדבר המותר, בטל אצלו ואסור לטלטלו... ואם אינו צריך אלא לגוף... לא יטלטלנה כמו שהיא, אלא ינער ... ויטול... הגה: וכן אם יוכל לנער האיסור לחוד, ינערנו ולא יטלטלנו עם ההיתר. וכל זה לא מיירי אלא שהיה ההיתר עם האיסור מבעוד יום; אבל אם היה האיסור עליו לבד, לא מהני מה שהניח אצלו ההיתר בשבת.

שו"ת אגרות משה או"ח חלק ה סימן כב,חלק יז

שאלה: דבר שבסיס לדבר האסור ולדבר המותר, דאזלינן בתר דבר החשוב, האם דבר החשוב הוא לפי שוויותו וערכו, או לא. למשל, מה דין סידור תפילה ומאה דולר, המונחין על גבי בסיס. תשובה: **דבר החשוב לא דיינינן רק לפי שוויותו, דוודאי באופן דסידור וכסף יש לסידור חשיבות יותר מכסף.** ואם יש לו משקפיים ומעות ע"ג בסיס, **כיוון דצריך הוא למשקפיים מייד, הו"ל משקפיים כדבר חשוב** לגבי מעות. ולא משנה כמה אלפי דולר מונחים כאן, כיוון דצריך עכשיו את המשקפיים יותר מהמעות. אכן אם יש לו עוד זוג משקפיים, ולא צריך משקפיים אלו כעת, חשיבי להו מעות כדבר החשוב. ואם היה לו כיכר והון רב על הבסיס, אזלינן בתר הכיכר כיוון דצריך להאי כיכר בשבת.